

film

ZRADA NEZNAMENÁ KONEC

Mark Wahlberg, hlavní představitel nového hollywoodského snímku *Odstřelovač* (předtím *Hříšné boogie*, *Tři králové*, *Dokonalá bouře* a hlavně *Skrytá identita*) je nepochybně hvězda nové generace a jeho další – zasloužený – vzešup do první garnitury možno očekávat. Jestli v něm thriller *Odstřelovač* představuje další kariérní stupínek, možno ale úspěšně pochybovat. Autoři scénáře si prý pilně promítali starší úspěšné filmy o tom, kterak jednotlivci vyhrál zdánlivě prohraný boj proti spiknutí, a vymýšleli, kterak téma převléknout do soudobé stříženého kabátku. Dívají se poctivě a ctěně klasiky – třeba *Tři dny kondora* či *Pohled společnosti Parallax* – obšlehli. Žel, možná až moc věrně. Divák má prostě v jistých sekvencích neblahý dojem, že tohle už někdy viděl – a v jiných by dokonce další vývoj děje mohl i předpovídat! Což kýžené napínivosti nikterak neprospívá.

Příběh má několik zlomů: hrdina je zrazen svými lidmi, ale když jde o blaho vlasti, znovu se nechá zvábit. A podrazí ho ovšem zas... Prchá, je zraněn (a ještě obětavě zachraňuje jiné raněné), v pravou chvíli se objeví i spoře oděná kráska...

Ale dosti ironie: film nabízí i několik neo-trétných scénaristických a obrazových nápadů, zejména pohledy do odstřelovačské „kuchyně“ jsou natočeny s velkou řemeslnou dovedností. A divák se zaujetím shledává, že i tahle profese je už do značné míry vlastně věda. A velká finální scéna na ledovci je ovšem natočena s velkou filmařskou invencí.

Ke konci se publikum dočká parádní přehlídky všech klisví, jež podobné filmy obvykle zdobí: krvavé reminiscence, zasněžená mladá partáka, závod o život mezi explozemi, chvástání darebáků, netušících, že už na ně brzy dojde...

Film končí jako některé symfonické básně: na několikrát. Jako by se režisér Antoine Fuqua nedokázal vzdát efektně natočeného materiálu, a tak ho ještě dal k lepšímu.

Jednoznačný vrchol filmu představují herci. Mark Wahlberg je opravdu hráč první třídy, ale zkušený Danny Glover mu to – coby nepřítel –

rozhodně nekazí. A Michael Peña (viděli jste ho v *Babelu*?), onen neohrabaný outsider, je výtečný!

Zkrátka, vidět se *Odstřelovač* rozhodně dá – a mladším divákům, kteří nikdy neviděli klasické thrillery z let šedesátých a sedmdesátých se *Odstřelovač* bude asi líbit docela dost. **(-ěK)**

novinky
před kamerou

ČESKÝ FILM NESKONÁ?

V České republice se letošního jara natáčelo či k natáčení chystalo na čtyřicet nových českých filmů! Zhruba stejná porce jako za časů hlubokého socialismu, kdy stát přísně dozíral na ideovou čistotu své kinematografie, ale pumpoval do ní štědrě peníze. Začátkem devadesátých let se stát péče o film vzdal, pár milionů výběrově na nějaký projekt občas přispěje jen Fond kinematografie – a zbytek je na soukromých bláhovcích, kteří se do rizikového umění odhodlají něco peněz vrazit. Diváků v českých kinech soustavně ubývá, prodej do zahraničí se povede jen málokomu, kvalitní čeští filmoví řemeslníci, finančně zhýčkaní zakázkovou prací pro hollywoodské produkce, jsou čím dál dražší, nepočtená skupina herců, prohlašovaných za hvězdy, tím spíše. A tak režisér a producent, kteří se pouštějí do natáčení nového filmu, se ocitají nad propastí. Dokončí vůbec práci? Jen menšina nových snímků vydělá aspoň na investované náklady. A jen dva tři filmy do roka končí v zisku...

Navzdory neveselým myšlenkám mezi příštími novinkami dominují veselohry různého typu: *Poslední plavky* s Petrem Čtvrtníčkem a Jiřím Lábusem, *O rodičích a dětech* (v hlavní roli Josef Somr), *O život* (režijní návrat Milana Šteindlera), *Svatba na bitevním poli* (před kamerou se má sejít hvězdné trio Somr, Polívka a Langmajer), *Taková normální rodinka* (remake slavného seriálu – s Lilian Malkinovou, Janem Krausem a Evou Holubovou) či *U mě dobrý* (zárukou, že se diváci zasmějí, by mělo být jméno autora Petra Šabacha a režiséra Jana Hřebejka). Objeví se i thriller *Tma*, (režie Juraj Herz) či *Na vlastní nebezpečí* (režie Filip Renč), pohádky *Zlatá nitka*, *Saxana* – *Veletrh strašidel* či *Peklo s princeznou*, válečný příběh *Tobruk* či obrazová báseň *Máj*...

A nebudou ovšem chybět ani příběhy kriminální: film *Václav* líčí osud jednoho z mužů, kteří dostali milost od prezidenta republiky, film s pracovním názvem *Kajíněk* naopak

vypráví osud člověka, jenž už za svůj čin pyká (režisér Ivan Fíla prý ovšem věří, že nevině). Již čtvrtého dílu se dočká česká Policejní akademie, zvaná *Býl* jednou jeden polda. Návrat hlásí i hrdinové snímku *Bony a klid 2*, stejně jako pozapomenutý *Sagvan Tofi* a s ním snímek *Svatoušci*, jenž by měl navázat na někdejší úspěch *Kamarádů do deště*.

A je toho ještě víc! Nezbyvá tedy než držet palce a doufat, že aspoň něco se povede a bude ke koukání. Protože úspěch vždy láká následovníky – a víra, že český film nezahyne, trvá... **(-ěK)**

knihy

CHRISTIE JAKO UČEBNICE

Čeští nakladatelé prý nemají moc rádi povídkové knihy. Tvrdí, že se ze vši beletrie prodávají snad nejhůř – detektivky nevyjímajíc. Nicméně u hvězdných klasiků občas učiní výjimku – jako Knižní klub v případě Agathy Christie, kterou vydává už dlouho a systematicky a v elegantních svazcích, na nichž dominuje autorčino jméno.

Nová kniha (přeložila ji Michala Marková) nese název *Rané případy Hercula Poirota*. Její originál vyšel v Anglii první už roku 1974, povídky samotné však vznikaly ještě mnohem dříve – průběžně v letech 1923 až 1936. Vycházely tehdy ovšem jen časopisecky a pak na ně už slavná autorka nejspíš pozapomněla. S odstupem tří čtvrtin století je náramně zajímavé sledovat, kterak vypravěčsky zrála ona sama – a která se vyvíjela i postava Poirota. Velký význam měl v raných příbězích i fámulus kapitán Hastings, postava vpravdě watsonovská. Tvrdí se, že si s ním paní Agatha ale časem přestala autorsky vědět rady, a tak ho roku 1937 nechala odjet do Argentiny – a tam coby literární postava usnul nadobro... Zajímavým osudem prošla i slečna Lemonová, Poirotova výkonná a věrná sekretářka, jež se do jeho příběhů dostala ale z jiné série – o detektivu Parkeru Pyneovi. Pokud jste byli diváky televizního cyklu příběhů Hercula Poirota (s dokonalým

Davidem Suchetem v titulní roli), pak při četbě některých z osmnácti povídek svazku *Rané případy H. P.* pochopíte, odkud čerpali část námětů jeho scenáristé.

Jako z udelání skoro současně zalovil v christieovské pozůstalosti Garamond a na trh přispěl jiným povídkovým svazkem. Nese hezký název *Případ manželky ve středních letech* a z rázovitých postav autorčiných detektivů připomene hned tři: pochopitelně Poirota, výše zmíněného Parkera Pynea – a ovšemže, „roztomilou stařenku“ slečnu Marplovou. (Překladatelé povídek jsou tři, Jarka Stuchlíková, Jiřina Zachová a Lukáš Houdek.) V některých případech se výběr příběhů v souborech překrývá (třeba povídka *Vražda na vítězném plese* z druhého svazku se v prvním výboru jmenuje *Událost na Trafalgarském plese*. Jde o týž příběh, jen si čtenář labužník může porovnat, jak si s textem poradili různí překladatelé). Ostatně, nakladatelství Garamond nabízí příznivcům komparistiky (čili srovnávání textů) i službu zcela vědomou a sympatickou: ve jmenovaném souboru povídek totiž vycházejí souběžně verze české i původní anglické. Jde totiž o další titul záslužné edice *Bilingua Crimi*, v níž si mohou zábavnou formou pilovat znalosti cizích řečí lidé, co se je chtějí doopravdy naučit. **(jiv)**